

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

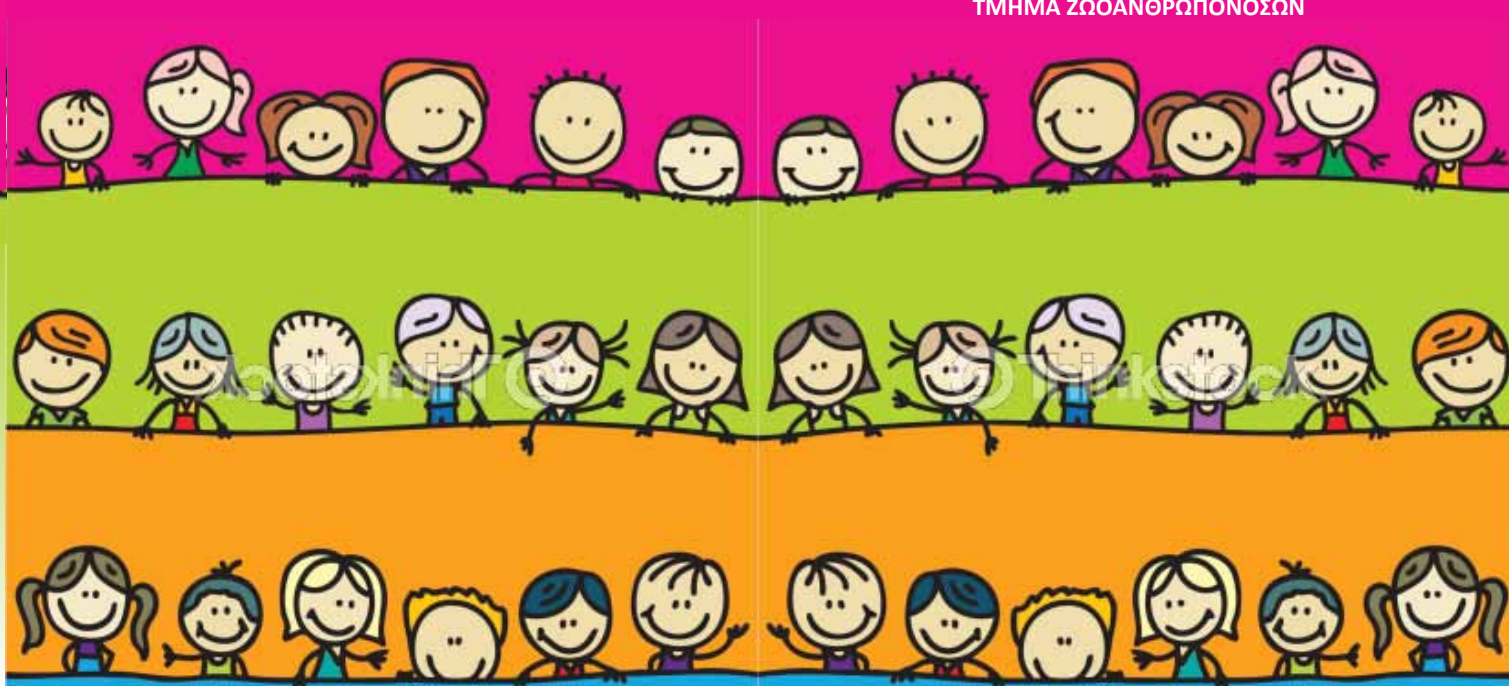
Εμβολιάζουμε τα κατοικίδια μας κατά της λύσσας

Είμαστε πολύ προσεκτικοί με άγρια ή άγνωστα κατοικίδια ζώα

Δεν ακουμπάμε με κανένα τρόπο τα εμβόλια δορώματα

Ενημερώνουμε αμέσως κάποιον μεγάλο

1. αν έρθουμε σε οποιαδήποτε **επαφή** με εμβόλια δορώματα
2. αν βρούμε **νεκρό ζώο**
3. Σε περίπτωση **δαγκώματος ή γρατζουνιάς** από κάποιο ζώο

ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΑΠΟ ΤΗ ΛΥΣΣΑ

Θα πρέπει να ρωτήσουμε τους μεγάλους πώς να προστατευτούμε από τη λύσσα

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΛΥΣΣΑ;

Η λύσσα είναι μία **πολύ επικίνδυνη** ασθένεια των ζώων και των ανθρώπων. Για να προστατεύσουμε τα ζώα μας από τη λύσσα, πρέπει να τα πηγαίνουμε στον κτηνίατρο και να τα **εμβολιάζουμε** κατά της λύσσας.

ΕΜΒΟΛΙΟ ΛΥΣΣΑΣ ΓΙΑ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

Τα άγρια ζώα εμβολιάζονται τρώγοντας έναν καφέ κύβο με μυρωδιά φαριού, όπως φαίνεται στην εικόνα. Οι κύβοι εμβόλια θα πέσουν από ειδικά αεροσκάφη στο έδαφος. Αυτό θα γίνεται δύο φορές το χρόνο (άνοιξη και φθινόπωρο). Αν βρεις κάποιον τέτοιο κύβο στο χώρο που παίζεις, περπατάς ή αθλείσαι είναι **πολύ σημαντικό να μην τον ακουμπήσεις**. Ενημέρωσε αμέσως κάποιον μεγάλο.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΜΕ ΤΑ ΖΩΑ

Αν δεις έναν αδέσποτο σκύλο, γάτα, ή κάποιο άγριο ζώο (π.χ. αλεπού) **μην το κυνηγήσεις ή μην του επιτεθείς**. Να είσαι προσεκτικός με τα κατοικίδια ζώα και να μην ακουμπάς άγρια ζώα.

Αν βρεις κάποιο νεκρό ζώο ενημέρωσε αμέσως κάποιον μεγάλο. Αν κάποιο ζώο σε δαγκώσει ή σε γρατζουνίσει πρέπει να το πεις αμέσως σε κάποιον μεγάλο. Είναι **πολύ σημαντικό να πλύνεις** αμέσως την πληγή ή τη γρατζουνιά με άφθονο νερό και σαπούνι και έπειτα κάποιος μεγάλος να σε συνοδεύσει στο γιατρό.

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΠΑΦΗΣ ΜΕ ΤΟ ΥΓΡΟ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΑΨΟΥΛΑΣ
ΤΟΥ ΕΜΒΟΛΙΟΥ ΔΟΛΩΜΑΤΟΣ, ΠΑΡΤΕ ΤΟ
ΕΜΒΟΛΙΟ ΔΟΛΩΜΑ ΜΑΖΙ ΣΑΣ,
ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ
ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ
ΑΜΕΣΩΣ ΜΕ ΓΙΑΤΡΟ.

ΤΙ ΚΑΝΕΤΕ ΑΝ ΒΡΕΙΤΕ ΕΝΑ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΟ Ή ΑΓΡΙΟ
ΖΩΟ ΝΕΚΡΟ ;

- Μην το πλησιάζετε
- Ειδοποιήστε αμέσως τις τοπικές κτηνιατρικές ή δασικές αρχές για να το περισυλλέξουν

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΤΕ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΑΣ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ:**

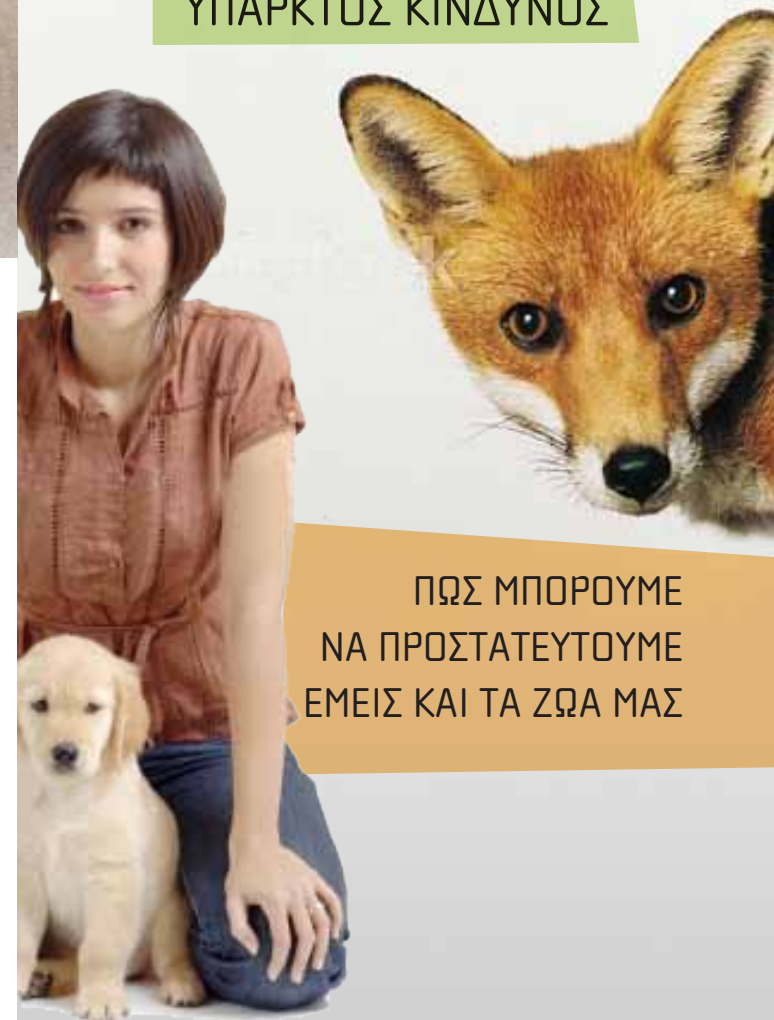
- Η Λύσσα είναι θανατηφόρος νόσος και για τα ζώα και για τον άνθρωπο
- **Εμβολιάστε** τα κατοικίδιά σας
- **Να είστε προσεκτικοί** με άγρια ή άγνωστα κατοικίδια ζώα
- **Αποφύγετε** οποιαδήποτε επαφή με εμβόλια δολώματα
- Σε περίπτωση επαφής με αυτά **επικοινωνήστε αμέσως με το γιατρό σας.**
- **Ειδοποιείτε** τις τοπικές κτηνιατρικές ή δασικές αρχές αν βρείτε κάποιο ζώο **νεκρό**
- Σε περίπτωση δαγκώματος ή γρατζουνιάς πρέπει αμέσως να **πλυθείτε με άφθονο νερό και σαπούνι** και να **επικοινωνήσετε αμέσως με το γιατρό σας.**
- Η πρόληψη της λύσσας επιτυγχάνεται με την **έγκαιρη αντιδραστική θεραπεία**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

ΛΥΣΣΑ

ΥΠΑΡΚΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

**ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ
ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΟΥΜΕ
ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΖΩΑ ΜΑΣ**

ΠΡΟΛΗΨΗ ΛΥΣΣΑΣ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Η ΛΥΣΣΑ είναι μια θανατηφόρος νόσος του κεντρικού νευρικού συστήματος. Ωστόσο, η μόλυνση και ο θάνατος μπορούν να προληφθούν με τη χορήγηση προληπτικής αντιλυσσικής αγωγής.

ΠΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ Ο ΙΟΣ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ;

Ο ιός υπάρχει στο σάλιο των μολυσμένων ζώων και μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο από:

- Γρατζουνιά ή δάγκωμα από σκύλο, γάτα, ΑΛΕΠΟΥ ή άλλο μολυσμένο ζώο.
- Επαφή σάλιου μολυσμένου ζώου με προϋπάρχουσα πληγή του δέρματος ή με κάποιο θλεννογόνο.
- Επίσης επαφή με το υγρό περιεχόμενο του εμβολίου δολωμάτος είναι ικανή να μεταδώσει τη νόσο.

ΠΩΣ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΤΗ ΜΟΛΥΝΣΗ ΑΠΟ ΙΟ ΛΥΣΣΑΣ;

Αν υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης, θα πρέπει να κάνετε τα παρακάτω ώστε ο ιός να εξουδετερωθεί πριν επιτεθεί στα νευρικά κύτταρα.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Πλύνετε την προσβεβλημένη περιοχή με άφθονο νερό και σαπούνι, για τουλάχιστον 5 λεπτά. Επισκεφτείτε αμέσως το γιατρό σας προκειμένου να αποφασίσει αν απαιτείται θεραπεία ή όχι.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΣΕΤΕ ΤΑ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΣΑΣ;

- Επισκεφθείτε έγκαιρα τον κτηνίατρό σας για αντιλυσσικό εμβολιασμό

ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΛΕΠΟΥΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ

Ο κύριος φορέας του ιού της λύσσας στην Ευρώπη είναι η ΑΛΕΠΟΥ η οποία μπορεί να μολύνει άγρια ζώα και κατοικίδια θηλαστικά, ιδιαίτερα σκύλους και γάτες.

Κάθε άνοιξη και φθινόπωρο θα πραγματοποιείται ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΛΕΠΟΥΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΛΥΣΣΑΣ. Τα εμβόλια δολωμάτα θα διανέμονται με αεροσκάφη. Τα εμβόλια δολωμάτα έχουν χρώμα καφέ (μοιάζουν με σκοκλάτα) και έχουν μυρωδιά ψαριού που ελκύει τις αλεπούδες και απωθεί τους ανθρώπους. Τα εμβόλια δολωμάτα περιέχουν στο εσωτερικό τους μία πλαστική κάψουλα γεμάτη με το εμβόλιο (εξασθενημένος ιός λύσσας) σε υγρή μορφή.

ΑΝ ΤΟ ΕΜΒΟΛΙΟ ΔΟΛΩΜΑ ΕΙΝΑΙ ΑΘΙΚΤΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΑΤΕΣΤΡΑΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΥΓΡΟ ΤΗΣ ΚΑΨΟΥΛΑΣ ΤΟΥ ΕΜΒΟΛΙΟΥ ΔΟΛΩΜΑΤΟΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ. ΩΣΤΟΣΟ ΜΗΝ ΑΚΟΥΜΠΑΤΕ ΜΕ ΓΥΜΝΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟ ΕΜΒΟΛΙΟ ΔΟΛΩΜΑ

ΤΙ ΚΑΝΕΤΕ ΑΝ ΒΡΕΙΤΕ ΕΝΑ ΕΜΒΟΛΙΟ ΔΟΛΩΜΑ;

Μην ακουμπάτε το εμβόλιο δολωμα. Αν βρείτε ένα εμβόλιο δολωμα κατά τη διάρκεια του περιπάτου, της άθλησης, κ.λπ. (στο δρόμο, στο προαύλιο, στο μονοπάτι, στο χώρο άθλησης) τότε πρέπει:

- Να πιάσετε το δολωμα με ένα γάντι ή πλαστική σακούλα και
- Να το μεταφέρετε στις τοπικές κτηνιατρικές αρχές ή Να το μεταφέρετε και να το αφήσετε σε μια λιγότερο πολυσύχναστη περιοχή ώστε να μην έρθει σε επαφή με ανθρώπους.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

ΛΥΣΣΑ

Η Λύσσα είναι μία θανατηφόρος νόσος που οφείλεται σε ιό ο οποίος προσβάλλει το νευρικό σύστημα. Ο ιός υπάρχει στο σάλιο των μολυσμένων ζώων και μεταδίδεται στους ανθρώπους και στα ζώα μετά από δάγκωμα, γρατζουνιά ή γλείψιμο που προκλήθηκε από ένα λυσσασμένο ζώο.

Αν υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης της λύσσας πρέπει να συμβουλευτείτε αμέσως το γιατρό σας.

Κάθε άνοιξη και φθινόπωρο θα πραγματοποιείται το πρόγραμμα εμβολιασμού κατά της λύσσας των αλεπούδων. Τα εμβόλια θα είναι με μορφή δολωμάτων και θα καταναλώνονται από τις αλεπούδες.

- Αποφύγετε οποιαδήποτε επαφή με τα εμβόλια δολωμάτα

- Εμβολιάστε τους σκύλους και τις γάτες σας κατά της λύσσας!

- Προστατέψτε την οικογένειά σας!

Ασυνήθιστα γαυγίσματα και ουρλιαχτά

Ζώα που έχουν επιτεθεί σε άνθρωπο χωρίς εμφανή λόγο

Ζώα νευρικά ή υπερευαίσθητα με ευαισθησία στο φως και στους θορύβους

Περιπλανήσεις χωρίς ίχνος φόβου νυκτόβιων ζώων (π.χ. αλεπού) κατά τη διάρκεια της ημέρας

Οποιοδήποτε ζώο βρίσκεται νεκρό (ή σκοτωμένο)

Ζώα που εμφανίζουν δυσκολίες στην κίνηση, παράλυση, κώμα ή θάνατο

Ζώα που δείχνουν επιθετικότητα, αγωνία, φόβο, αποπροσανατολισμό, δυσκολίες στην κατάποση

Πώς θα αναγνωρίσω την ασθένεια;

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΛΥΣΣΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΑΛΕΠΟΥΔΩΝ

Η κυνηγετική συνομοσπονδία Ελλάδος με τη συνεργασία των τοπικών Κτηνιατρικών και Δασικών Αρχών συμβάλλει στο έργο της συλλογής δειγμάτων αλεπούδων και της έγκαιρης αποστολής τους στην τοπική Κτηνιατρική υπηρεσία και στη συνέχεια στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα στα ζώα.

Ένα μήνα μετά τον εμβολιασμό των αλεπούδων από το στόμα θα πρέπει να συλλέγονται δείγματα (δύο αλεπούδες ανά 100 τετρ. χλμ. ανά εμβολιαστική εκστρατεία) προκειμένου να γίνει η αξιολόγηση του εμβολιασμού.

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΛΕΠΟΥΔΕΣ

- ✓ **ΑΙΜΑ:** για την αξιολόγηση του βαθμού ανοσοποίησης
- ✓ **ΚΕΦΑΛΙ-ΔΟΝΤΙΑ:** Για την ανίχνευση της τετρακυκλίνης στα δόντια της αλεπούς που θα επιβεβαιώνει την κατανάλωση του δολώματος

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΖΩΟΥ = ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

- ✓ Να είστε προσεκτικοί για το τι υπάρχει πίσω από το στόχο σας
- ✓ Πυροβολήστε μόνον όταν είστε σίγουροι για τη θέση του ζώου

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΦΟΔΙΩΝ

ΕΦΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ

Είναι απαραίτητο να έχετε:

- ✓ Μεταφορικό μέσο
- ✓ Πυροβόλο κυνηγετικό όπλο
- ✓ Χάρτη των περιοχών

ΕΦΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Είναι απαραίτητο να έχετε:

- ✓ Διπλά γάντια μιας χρήσης
- ✓ Μάσκα μιας χρήσης
- ✓ Ποδιά μιας χρήσης
- ✓ Προστατευτικά γυαλιά
- ✓ Πλαστικές σακούλες αντοχής

ΕΦΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΜΟΛΗΨΙΑ

Είναι απαραίτητο να έχετε:

- ✓ Διπλά γάντια μιας χρήσης
- ✓ Μάσκα μιας χρήσης
- ✓ Ποδιά μιας χρήσης
- ✓ Προστατευτικά γυαλιά
- ✓ Φιαλίδια χωρίς αντιπηκτικό
- ✓ Σύριγγες, βελόνες

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

1. Μετά από τον πυροβολισμό άμεση συλλογή αίματος από την καρδιά του ζώου (αιμοληψία).
2. Στη συνέχεια τοποθέτηση της αλεπούς με προσοχή σε πλαστική σακούλα αντοχής.
3. Κλείσιμο της σακούλας με σφιχτό κόμπο και τοποθέτησή της σε δεύτερη πλαστική σακούλα. Κλείσιμο αυτής με τον ίδιο τρόπο.
4. Μεταφορά του νεκρού ζώου όσο το δυνατόν συντομότερα σε κατάλληλο χώρο για την αποκοπή της κεφαλής από τον εξουσιοδοτημένο κτηνίατρο ή υπάλληλο.
5. Αποστολή των δειγμάτων αίματος και κεφαλών με την κατάλληλη επισήμανση και τα κατάλληλα μέτρα βιοασφάλειας άμεσα στο εργαστήριο.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

Ενημερώστε τις αρμόδιες αρχές για την ημερομηνία και τον τόπο της θανάτωσης των αλεπούδων.

